ਐੱਮ/ਐੱਸ. ਕੇ. ਬੀ. ਚਾਹ ਉਤਪਾਦ ਪੀ. ਵੀ. ਟੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2297)

ਮਈ 12, 2023

[ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਧਾਂਤ/ਸਿਧਾਂਤ-ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ - ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (17) 17 (3) (ਏ) (xi) 39-ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001-ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮ, 1995-ਆਰ 52-ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ (ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941- ਐੱਸ 2(ਡੀ.ਡੀ) – ਕੀ 1994 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 01.08.2001 ਤੋਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। – ਛੋਟ ਦੇਣਾ/ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ/ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਇੰਨਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀ ਹੋਵੇਗੀ-2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਸ. 2 (17) 1994 ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਇਸ ਲਈ, "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 01.08.2001 ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ, ਉਹ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਇਹ "ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ "ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ - ਪਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ. [ਅਸਹਿਮਤੀ (ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ)] ਚਾਹ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ - ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਉਦੋਂ ਟੁੱਟ ਗਈ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ "ਚਾਹ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਇੱਕ ਸੋਧ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। – ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਅਵਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ

ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸੋਧ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ, ਮੂਲ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ-ਰਾਏ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ - ਕਾਟੇਜ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ, 1993-ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ, 1999 |

ਮਨੂਅਲਸਨਜ਼ ਹੋਟਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 766: [2016] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 718; ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਲਿਮਟਿਡ, ਕੋਟਾਯਮ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮੁੱਲਾਂਕਣ) ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 702: [2006] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 417; ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1979) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 409: [1979] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 641; ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਮੈਟਲਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਰਾਂਚੀ ਅਤੇ ਅਨਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3860-3862 2020; ਦਾਈ-ਇਚੀ ਕਰਕਰੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2000) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 57: [2000] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1254-ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲਜ਼ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਗੌਰਵ ਅਸ਼ਵਿਨ ਜੈਨ ਅਤੇ ਓਰਸ (2007) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 737: [2007] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 7-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਿਆਂਇਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਬਾਰੇ ਉਪ-ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1991) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 699: [1991] 2 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਜੀ. ਮਾਧਵਨ ਪਿੱਲੈ ਅਤੇ ਹੋਰ (1988) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 669: [1988] 3 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 94; ਨਵਜਯੋਤੀ ਕੋਪ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (1992) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 477: [1992] 1 ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 709; ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਕਾਮਧੇਨੂ ਕੈਟਲ ਫੀਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (1993) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 71: [1992] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 322; ਐੱਮ. ਪੀ. ਆਇਲ ਐਕਸਟਰੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਨ. ਆਰ. ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ (1997) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 592: [1997] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 671; ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਲਿਮਟਿਡ ਕੋਟਾਯਮ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 702: [2006] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 417; ਹਾਵੜਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਰੋਪ

ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਓਰਸ (2004) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 663: [2003] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1212; ਮਦਰਾਸ ਸਿਟੀ ਵਾਈਨ ਵਪਾਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਨ. ਆਰ. ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਨ. ਆਰ. (1994) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 509: [1994] 2 ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 281-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਕਸਪਾਰਟ ਐਮਐਫਕੇ ਅੰਡਰਵਰਟਿੰਗ ਏਜੰਟ ਲਿਮਟਿਡ [1982] ਏਸੀ 617; ਆਰ (ਬੈਨਕੋਲਟ) ਬਨਾਮ ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ) [1990] 1 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਆਰ. 1545; ਸ਼ਮਿਟ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ [1969] 2 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਆਰ. 337; ਓ 'ਰੇਲੀ ਬਨਾਮ ਮੈਕਮੈਨ (1983) 2 ਐਕਟ 237; ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਮੰਤਰੀ (1984) 3 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਆਰ. 1174; ਆਰ. ਵੀ. ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਡੇਵੋਨ ਸਿਹਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟੀ ਕੋਫਲਨ [2001] ਕਿਊ.ਬੀ 213; ਨਾਦਰਾਜਾ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਰਾਜ ਦਾ ਸਕੱਤਰ [2005] ਈ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਏ ਸੀ.ਆਈ.ਵੀ 1363-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ
[2016] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 718 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 4.6
[2006] 6 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 417 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 4.6
[1979] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 641 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 4.6
[2000] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1254 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 4.7
[2007] 5 ਐਸਸੀਆਰ 7 ਪੈਰਾ 5.7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ.

[1991] 2 ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 13 ਦੇ ਬਾਅਦ
[1988] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 94 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 21
[1992] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 709 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 22
[1992] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 322 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 23
[1997] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 671 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 24
[2006] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 417 ਪੈਰਾ 26
[2003] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1212 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 27
[1994] 2 ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 281 ਪੈਰਾ 27 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ|

ਐੱਮ/ਐੱਸ. ਕੇ. ਬੀ. ਚਾਹ ਉਤਪਾਦ ਪੀ. ਵੀ. ਟੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ,

ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2297|

2006 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀ ਟੀਟੀ ਨੰਬਰ 479 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 18.03.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ.

2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2301,205, 2298, 2300, 2299, 2302, 2303 ਅਤੇ 2304 ਦੇ ਨਾਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਵਿਤਾ ਝਾਅ, ਸ਼ੰਮੀ ਕਪੂਰ, ਅਦਿਤੀਆ ਬਾਲੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੂਮਿਤਾ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

1. ਸੰਬੰਧਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2297 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2006 ਦਾ 479 ਮੁੱਖ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

2.1 ਸਾਬਕਾ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ (ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀਡੀ) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ, 1941" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ "ਨਿਰਮਾਣ" ਅਤੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ, 1941 ਦੀ ਥਾਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ, 1994" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1998 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ "ਚਾਹ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

2.2 ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮ, 1995 ਦੇ ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਨਾਲ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (3) (ਏ) (xi) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਿਯਮ, 1995" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

2.3 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਟੇਜ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ, 1993 (1993 ਸਕੀਮ) ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ, 1999 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1999 ਸਕੀਮ" ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ 01.04.1999 ਤੋਂ 31.03.2004 ਤੱਕ।

2.4 1999 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 1999 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2.5 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਅਧੀਨ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਚਾਹ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

2.6 1999 ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ। ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੁਆਰਾ 01.08.2001 ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ "ਚਾਹ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਸ਼ਬਦ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

2.7 ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ/ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1999 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਵਿਤਾ ਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮਧੂਮਿਤਾ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨਃ-

4.1 ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4.2 ਕਿ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ "ਚਾਹ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਇਸ ਲਾਭ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਾ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(17) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4.3 ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

4.4 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ|

ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਨਿਰਮਾਣ" ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਬਿਨਾਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4.5 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.6 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 18,12,967/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਲਾਗਤ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 65,00,000/- ਕੇ. ਬੀ. ਟੀ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਖਰਚੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਕਤ ਕੰਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

ਮਨੂਅਲਸਨ ਹੋਟਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2016) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 766; ਐਮ. ਆਰ. ਐਫ. ਲਿਮਟਿਡ, ਕੋਟਾਯਮ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮੁਲਾਂਕਣ) ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2006) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 702 ਅਤੇ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1979) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 409।

4.7 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਮੈਟਲਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ, ਰਾਂਚੀ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. [ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3860-3862 of 2020] ਅਤੇ ਦਾਈ-ਇਚੀ ਕਰਕਰੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਰਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, (2000) 4 ਐਸਸੀਸੀ 57 ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ।

4.8 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ.

5. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

5.1 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ

5.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ "ਚਾਹ ਦੀ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ 01.08.2001 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਚਾਰਜ ਨੇ ਸੋਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

5.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਛੋਟ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ, ਪੂਰਵ-01.08.2001, ਅਤੇ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਚਾਹ ਦੀ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 01.08.2001, "ਚਾਹ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

5.4 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ, "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ "ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5.5 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ "ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ "ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

5.6 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 01.08.2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

5.7 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ 01.08.2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲਜ਼ ਐਂਡ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਗੌਰਵ ਅਸ਼ਵਿਨ ਜੈਨ ਐਂਡ ਓਰਸ, (2007) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 737 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

5.8 ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ.

6. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ।

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈਃ

"ਕੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੁਆਰਾ 01.08.2001 ਤੋਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ," ਨਿਰਮਾਣ "ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ" ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ "ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ?

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 01.08.2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਰੋਕ ਕੇ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਤਹਿਤ 01.08.2001 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ "ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਅਜਿਹੇ "ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 01.08.2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

8.1 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੈਟਲਡ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਛੋਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਛੋਟ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਇੰਨਾ ਮਨਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀ ਰਹੇਗੀ।

8.2 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ। ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੁਆਰਾ 01.08.2001 ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 01.08.2001 ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ, "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 01.08.2001 ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 01.08.2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰਮਾਤਾ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜਿਸ ਪਲ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

8.3 ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ|

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿ "ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੈਟਲਡ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਇਹ "ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ "ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ 01.08.2001 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

8.4 ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, "ਨਿਰਮਾਣ" ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ, "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 39 ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ-

"39. ਨਵੀਆਂ ਲਘੂ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ-(1) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਸਥਾਪਤ ਲਘੂ ਪੱਧਰ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਖੰਡ (ਏ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (viii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXXXX"

8.5 ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

ਐੱਮ/ਐੱਸ. ਕੇ. ਬੀ. ਚਾਹ ਉਤਪਾਦ ਪੀ. ਵੀ. ਟੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ,

ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 01.08.2001 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (17) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ "ਚਾਹ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.

1. ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਾ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ।

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਬਕਾ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ (ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀਡੀ) ਨੇ "ਨਿਰਮਾਣ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਚਾਹ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਅਜੇ ਵੀ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਵੀਂਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਟੈਕਸ ਛੂੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਡੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਟੇਜ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾ, 1993 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਇਸ ਟੈਕਸ ਛੂੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਟੈਕਸ ਛੂੱਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਚਾਹ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, "ਚਾਹ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਟੈਕਸ ਛੂੱਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਭੁੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

5. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੱਥਾਤਮਕ ਮੈਟਰਿਕਸ ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਭਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

6. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

7. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਰਾਹੀਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਃ

I. ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹੱਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿੱਜੀ ਹੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (170) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

II. ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ?

8. ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ

9. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲੱਭਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਸਰਬਉੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

10. ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਧਾਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਏ. ਵੀ. ਡਾਈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ" ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

11. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਈਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੂੰਜਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ, ਡਾਈਸੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪਸ਼ਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਈਸੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ' ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

12. ਪਹਿਲਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਹ ਆਦਰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਾਈ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਰਬਉੱਚ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਰਬਉੱਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਸਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਨਾਹ ਲਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਬਾਰੇ ਉਪ-ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

"ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ।"

14. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਹੈ, ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਲਈ ਅਧਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

[1] (1991) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 699

ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਮਿਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਮੀਦ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

15. ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

16. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।

17. ਹੈਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਵਾਲੀਅਮ I (I) 151 ਵਿੱਚ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਃ

ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਛਲੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ; ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ,

ਨਵਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ; ਇੱਕ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸਿਰਫ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੈਡਨਸਬਰੀ ਗੈਰ ਵਾਜਬ, ਐਕਸਪਾਰਟ ਐਮ.ਐਫ.ਕੇ. ਅੰਡਰਵਰਟਿੰਗ ਏਜੰਟਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ 2 ਅਤੇ ਆਰ (ਬੈਨਕੋਲਟ) ਬਨਾਮ ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ) 3 ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ|

19. ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਕੇ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਮਿਟ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਓ 'ਰੇਲੀ ਬਨਾਮ ਮੈਕਮੈਨ 5 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੇ "ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ"।

20. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਬਨਾਮ ਮੰਤਰੀ ਫਾਰ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ 6 ਅਤੇ ਆਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਡੇਵੋਨ ਸਿਹਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਐਕਸ ਪਾਰਟ ਕੌਫਲਾਨ 7 ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਦੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਆਫ਼ ਅਪੀਲ, ਜੈਨ ਲਾਅਜ਼ ਨੇ ਨਾਦਰਾਜਾ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਵਜੋਂ "ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ" ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ।

21. ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਕੇਜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਧਵਨ ਪਿੱਲੈ ਅਤੇ ਓਰਸ 9. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸੀ।

[2] [1982] ਐਕਟ 617

[3] (1990) 1 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਆਰ. 1545

[4] [1969] 2 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਆਰ. 337

[5] [1983] 2 ਏ. ਸੀ. 237

[6] [1984] 3 ਡਬਲਯੂ.ਐਲ.ਆਰ 1174

[7] [2001] ਕਿਊ.ਬੀ 213

[8] [2005] ਈ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਏ ਸੀ.ਆਈ.ਵੀ1363

[9] (1988) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 669

ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨਃ

“...ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਗ਼ੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਗ਼ੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 2-ਏ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਫਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 9 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 2-ਏ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੇਰਲ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ "ਵਿਸ਼ੇ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ" ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

22. ਨਵਜਯੋਤੀ ਕੋਪ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਐਂਡ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਰਸ10, ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਮੂਲ ਨੀਤੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੂਲ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅੰਤਮ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੂਲ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉਕਤ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

[10] (1992) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 477

ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਚੁਣੌਤੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੂਲ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਭਿਆਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਰੰਟੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ, ਬਲਕਿ ਪਿਛਲੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਇੱਕ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨਃ

"ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ 20 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਵੇਂ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮੂਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਨਜ਼ੂਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 (vi) ਵਿੱਚ "ਪਹਿਲਾਂ ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਓ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 20 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਦੇ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ। ਡੀ. ਡੀ. ਏ. ਵੱਲੋਂ 26 ਸਤੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਨਜ਼ੂਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ 1982 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੋਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚੌਥੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖੰਡ 1 (1) ਦੇ ਸਫ਼ਾ 151 ਉੱਤੇ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (re-issue). ਅਸੀਂ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਮੰਤਰੀ [(1984) 3 ਸਾਰੇ ਈਆਰ 935] ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ' ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ। 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਛਲੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸ੍ਰੀ ਜੇਤਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ. ਡੀ. ਏ. ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਅਤੇ 20 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

23. ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਕਾਮਧੇਨੂ ਕੈਟਲ ਫੀਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ 11 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ

[11] (1993) 1 ਐਸਸੀਸੀ 71

ਐੱਮ/ਐੱਸ. ਕੇ. ਬੀ. ਚਾਹ ਉਤਪਾਦ ਪੀ. ਵੀ. ਟੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ,

ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨਃ

"ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਕੇ. ਸੇਨ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀ, ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਠੋਸ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਵਿਘਨ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈਃ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ' ਹੈ। ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਜਾਂ

ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ, ਇਹ ਤੱਤ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

24. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐੱਮਪੀ ਆਇਲ ਐਕਸਟਰੈਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਐੱਨਆਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਐੱਮਪੀ ਐਂਡ ਓਰਸ 12 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਃ-

“ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਕੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਸਾਲ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਰਕਹੀਣ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਧਾਰਾ ਸਮੇਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ, ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੇ ਨਵਿਆਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ

[12] (1997) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 592

ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਡਾ. ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਆਮ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਅਭਿਆਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। "ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

25. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

26. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਲਿਮਟਿਡ ਕੋਟਾਯਮ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ 13 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ, ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ,

"ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਨਾਰੀ ਅੰਮਾਨ ਸ਼ੂਗਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 14 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

"ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਛਲੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ |

[13] (2006) 8 ਐਸਸੀਸੀ 702

[14] (2005) 1 ਐਸਸੀਸੀ 625

ਨੋਟ ਕਰੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ' ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਮੀਦ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦਿਖਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਕੁਚਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਪਦੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਪਕਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਟੱਚਸਟੋਨ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੀ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਪੈਨੋਰਮਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਯੋਗ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦਾ ਜਵਾਬ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟੈਸਟ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

ਐੱਮ/ਐੱਸ. ਕੇ. ਬੀ. ਚਾਹ ਉਤਪਾਦ ਪੀ. ਵੀ. ਟੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ,

ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਅਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਪਾਊਂਡ ਰਬੜ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਵੇਸ਼, ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵ ਕੰਪਾਊਂਡ ਰਬੜ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ 40%। ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ 177 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ, ਤਰਕਹੀਣ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇ ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਵਾਜਬ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਈ. ਪੀ. ਰਾਏਪਾ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ 15 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਐਕਟ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਰਾਬਰੀ "ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ" ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਲਪ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। 15.1998 ਤੋਂ ਛੂਟ ਦੇ ਉਕਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਮ. ਆਰ. ਐਫ. ਨੂੰ ਕੁੱਲ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ ਵਾਜਬ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਐੱਸ. ਆਰ. ਓ 1729/93 ਵਿੱਚ ਪਿਛੋਕੜ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

27. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਵੜਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਰੋਪ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 16 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਕਤ ਉਮੀਦ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਰਾਸ ਸਿਟੀ ਵਾਈਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

[15] (1974) 4 ਐਸਸੀਸੀ 3

[16] (2004) 1 ਐਸਸੀਸੀ 663

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ[17], ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਕਤ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28. ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਸਰੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ।

29. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਉੱਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਹੀ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੋਧ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਤਬਦੀਲੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

30. ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹੈ।

31. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੰਬਲ ਬਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ, ਸੋਧਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਬਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਕਦੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

[17] (1994) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 509

ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਉੱਦਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲਟ ਵਿਆਖਿਆ, ਬਹੁਤ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ।

32. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਉੱਤੇ ਕੰਬਲ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

33. ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ ਜੜ੍ਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਿਸ਼ਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਕਠੋਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ, ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ।

34. ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਖਤ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ:

I. ਉਮੀਦ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ. ਉਮੀਦ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

II. ਉਮੀਦ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਉਮੀਦ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

III. ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

IV. ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨੀਤੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

V. ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈਃ ਜੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

VI. ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈਃ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਉਪਾਅ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

VII. ਉਮੀਦ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈਃ ਉਮੀਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਤ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

VIII. ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈਃ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਮੈਟਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

36. ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ (ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1941 ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮ, 1995 ਦੇ ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (3) (1) (xi) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਹ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਵੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

37. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਚਾਹ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਚਾਹ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ' ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

38. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, "ਚਾਹ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਸ਼ਬਦਾਂ

ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

39. ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ, ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਪਾਉਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ।

40. ਚੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਉਦੋਂ ਟੁੱਟ ਗਈ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਚਾਹ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ "ਨਿਰਮਾਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਨੇ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਫਿਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ।

41. ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

42. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਗਲੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਅਵਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਹੈ।

43. ਇੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰਿਕਸ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਸੀ|

ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਫੈਸਲਾ

44. ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੱਤ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖੋਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ.

45. ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਡਰ ਅਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ।

46. ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸੋਧ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੂਲ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਇਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ|

(ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਵਲੀ ਮੋਂਗਾ,

ਐੱਲਸੀਆਰਏ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- **ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**

Advocate Shifa Kler